

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៥០៨/០១៥

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សម្បូរហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៣ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពូជដំណាំ និងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ បានអនុម័ត កាលពីថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៨ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា លើកទី ៧ នីតិកាល ទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៨ នាសម័យប្រជុំ ព្រឹទ្ធសភា លើកទី ៤ នីតិកាលទី ២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុង

ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង :

ច្បាប់

ស្តីពី

ការគ្រប់គ្រងពូជជំនាំ

និង

សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជជំនាំ

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះ មានគោលដៅ គ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យលើការបង្កាត់ ការបញ្ចេញឱ្យប្រើ ការផលិត ការកែច្នៃ ការចុះបញ្ជី ការចែកចាយ ការនាំចូល នាំចេញពូជដំណាំ និង ការ ការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ២.-

ច្បាប់នេះមានគោលបំណង ធានានូវការគ្រប់គ្រង ការលើកទឹកចិត្ត និង ការអភិវឌ្ឍ ពូជដំណាំដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីផលប្រយោជន៍សង្គម សេដ្ឋកិច្ច និង បរិស្ថាន ។

មាត្រា ៣.-

ច្បាប់នេះមានវិសាលភាពអនុវត្តលើរាល់ពូជដំណាំ រួមទាំងពូជដំណាំដែលមានស្រាប់ និង ពូជថ្មីនៃដំណាំ លើកលែងតែការគ្រប់គ្រង ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ៤.-

ការផ្តល់សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចនៃក្រសួង ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

ការគ្រប់គ្រងពូជដំណាំគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចទូទៅនៃក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៥.-

វាក្យស័ព្ទសំខាន់ៗ ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងច្បាប់នេះ ត្រូវបានកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃ ច្បាប់នេះ ។

4

ជំពូកទី ២

ការការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ

ផ្នែកទី ១

លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការផ្តល់សិទ្ធិដល់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

មាត្រា ៦.-

ពូជថ្មីនៃដំណាំដែលទទួលបាននូវសិទ្ធិការពារត្រូវមានលក្ខណវិនិច្ឆ័យ ដូចខាងក្រោម :

- ភាពថ្មី
- ភាពខុសប្លែក
- ឯកសណ្ឋានភាព
- ស្ថេរភាព ។

មាត្រា ៧.-

ពូជដំណាំ ដែលអាចចាត់ទុកថាថ្មី លុះត្រាតែពុំទាន់ បានដាក់លក់ ឬ ចរាចរលើទីផ្សារ កន្លងមក ប៉ុន្តែដោយមានការឯកភាពពីអ្នកបង្កាត់ពូជ ពូជថ្មីនៃដំណាំនោះត្រូវបានដាក់លក់ ឬ ចរាចរលើទីផ្សារ ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ១ (មួយ) ឆ្នាំ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង មិនលើសពី ៦ (ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ចំពោះដំណាំវល្លិ និងដំណាំឈើ និងមិនលើសពី ៤ (បួន) ឆ្នាំ ចំពោះគ្រប់ដំណាំផ្សេងៗទៀត នៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយគិតមកដល់ថ្ងៃ ដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិការពារ ។

មាត្រា ៨.-

ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាមានភាពខុសប្លែកពីគេ លុះត្រាតែមានភាពខុសគ្នាដាច់ ស្រឡះ ពីពូជឯទៀត ដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិ ឬ កាលបរិច្ឆេទសិទ្ធិអាទិភាព ។

មាត្រា ៩._

ពូជដំណាំ ដែលចាត់ទុកថាមានឯកសណ្ឋានភាព លុះត្រាតែអាចរក្សាឯកសណ្ឋាន ភាពគ្រប់គ្រាន់នូវចរិតលក្ខណៈពាក់ព័ន្ធរបស់ពូជ ទោះបីពូជដំណាំនោះ ត្រូវបានផលិត តាមរយៈភេទ ឬ អភេទក្តី ។

មាត្រា ១០._

ពូជដំណាំ ដែលចាត់ទុកថាមានស្ថេរភាព លុះត្រាតែចរិតលក្ខណៈចាំបាច់របស់វា គ្មានការប្រែប្រួលនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃវដ្តលូតលាស់ និងជំនាន់នីមួយៗ ។

ផ្នែកទី ២

វិសាលភាព និងសុពលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

មាត្រា ១១._

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលបានបង្កាត់ ឬ រកឃើញ និង អភិវឌ្ឍពូជថ្មីនៃដំណាំ ហើយមានបំណងការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាលើពូជថ្មីនោះ ត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំនៅក្រសួង ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ដែលត្រូវបញ្ជូនឯកសារនោះទៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទដើម្បីសិក្សាវាយតម្លៃអំពីលទ្ធផលបច្ចេកទេស ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ ច្បាប់នេះ ។

វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវផ្តល់ដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្រោយពីទទួលបានលិខិតបញ្ជាក់លទ្ធផលនៃការសិក្សាវាយតម្លៃលក្ខណៈ បច្ចេកទេសពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ១២._

ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ដែលជាស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវក្នុងការចុះបញ្ជី ការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ មានតួនាទីដូចខាងក្រោម :

- ១-ផ្តល់ការការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជថ្មីនៃដំណាំ
- ២-ផ្លាស់ប្តូរម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ
- ៣-ប្រកាសមោឃភាព ឬ លុបចោល

4

- ៤-ទទួលពាក្យចុះបញ្ជី ផ្លាស់ប្តូរ ឬ លុបចោលឈ្មោះពូជថ្មីនៃដំណាំ
- ៥-ចេញអាជ្ញាប័ណ្ណបញ្ជា និង
- ៦-កត់ត្រាកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ ។

មាត្រា ១៣.-

អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវ :

- ក-មានសញ្ជាតិជាខ្មែរ ឬ សញ្ជាតិបរទេស ប៉ុន្តែត្រូវមាននិវេសនដ្ឋាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬ
- ខ-មានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍នៅរដ្ឋជាភាគីហត្ថលេខីនៃអនុសញ្ញាសហព័ន្ធអន្តរជាតិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ឬ នៅរដ្ឋណាមួយ ដែលមានបដិការយោគយល់គ្នាទៅវិញទៅមកជាមួយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ១៤.-

ម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំមានសិទ្ធិលក់ ឬ ផ្ទេរសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបាន ។ ការលក់ ឬ ការផ្ទេរទៅឱ្យរូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ត្រូវធ្វើជាលាយលក់ក្នុងអក្សរ និងត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយភាគីពាក់ព័ន្ធ ហើយត្រូវកត់ត្រានៅក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលដោយត្រូវជូនដំណឹងមកក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ។

មាត្រា ១៥.-

ការយកពូជ ឬ បំណែកពូជ ដែលបានការពារទៅប្រើប្រាស់ក្នុងសកម្មភាព ការផលិត ឬ ការផលិតឡើងវិញ ការកំណត់លក្ខខណ្ឌក្នុងគោលបំណងពង្រីកពូជ ការផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់លក់ ការលក់ ឬ ការចែកចាយនៅលើទីផ្សារ ការនាំចេញ ការនាំចូល និង ការធ្វើសន្និធិត្រូវសុំការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិ ។

ម្ចាស់សិទ្ធិ អាចផ្តល់ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ពូជដំណាំរបស់ខ្លួន ដោយភ្ជាប់នូវលក្ខខណ្ឌ ឬ ការកំណត់ផ្សេងៗ ។

ការធ្វើអាជីវកម្ម និង ប្រើប្រាស់ ដូចមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះនូវផលិតផលដែលប្រមូលបានពីការដាំដុះពូជថ្មីនៃដំណាំ ដោយពុំមានការអនុញ្ញាត ត្រូវសុំ

ការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិ ។ ម្ចាស់សិទ្ធិមានឱកាសសមស្របក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ។ នៅពេលម្ចាស់សិទ្ធិបានដឹងពីការប្រើប្រាស់ និង ធ្វើអាជីវកម្ម ដោយពុំមានការអនុញ្ញាត តែមិនបានប្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់ខ្លួន ម្ចាស់សិទ្ធិនឹងចាត់សិទ្ធិប្តឹងតវ៉ា ។

សិទ្ធិជាម្ចាស់ពូជថ្មីនៃដំណាំក៏មានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ផងដែរទៅលើពូជ :

- ដែលបានបង្កើតថ្មី ដោយយកលក្ខណៈពិសេសសំខាន់ៗចេញពីពូជ បានការពារ
- ដែលពុំមានភាពខុសគ្នាដាច់ស្រឡះ ពីពូជ បានការពារ
- ដែលផលិតកម្មរបស់វាត្រូវការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវពូជដែលបានការពារ ។

មាត្រា ១៦.-

សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ពុំមានវិសាលភាពគ្របដណ្តប់ចំពោះករណីដូចខាងក្រោម :

- ១- ការប្រើប្រាស់ក្នុងគោលបំណងពិសោធន៍
- ២- ការដាំសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន និងគ្មានបំណងធ្វើពាណិជ្ជកម្ម
- ៣- ការប្រើប្រាស់ក្នុងគោលបំណងបង្កាត់ពូជដំណាំថ្មីផ្សេងទៀត លើកលែងតែ

វាក្យខណ្ឌទី ៤ មាត្រា ១៥ នៃច្បាប់នេះ ។

ដោយផ្អែកលើការការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ និង ព្រំដែនសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលសហការជាមួយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាចដាក់ចេញនូវបទប្បញ្ញត្តិដែលកម្រិតសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំនានា ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យកសិករផលិត និង ប្រើប្រាស់ជាសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួននូវផលិតផលដែលប្រមូលផលបានពីការដាំដុះពូជថ្មីនៃដំណាំ ដែលបានការពារក្នុងគោលបំណងយកទៅដាំដុះបន្ត ។

មាត្រា ១៧.-

ម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវចាត់បង់សិទ្ធិចំពោះបំណែកពូជនៃពូជដែលទទួលបានការការពារ ឬ ពូជដំណាំដូចមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១៥ ដែលត្រូវបានដាក់

ព្រមពីម្ចាស់សិទ្ធិ ។ សិទ្ធិខាងលើនឹងមិនបាត់បង់ទេ ក្នុងករណីពូជ ឬ បំណែកពូជដែលយក
ចេញពីពូជដែលបានការពារ ត្រូវបានយកទៅពង្រីកពូជបន្ត ឬ នាំចេញទៅពង្រីកពូជក្នុង
ប្រទេសដែលមិនផ្តល់ការការពារ លើកលែងតែក្នុងគោលបំណងយកទៅប្រើប្រាស់ចុង
ក្រោយ ។

មាត្រា ១៨.-

ក្នុងរយៈពេលអនុវត្តសិទ្ធិ ម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់សំណាកពូជ
ដែលអាចដុះបាន ហើយមានចរិតលក្ខណៈដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងសំណុំលិខិតស្នើសុំសិទ្ធិការ
ពារ តាមតម្រូវការរបស់អង្គការមានសមត្ថកិច្ច ។

ក្នុងគោលបំណងថែរក្សាពូជថ្មីនៃដំណាំ ម្ចាស់សិទ្ធិក៏មានកាតព្វកិច្ចផ្តល់ព័ត៌មាន
នានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងពូជថ្មីនៃដំណាំ និង បង្កភាពងាយស្រួលក្នុងការត្រួតពិនិត្យផល
អង្គការមានសមត្ថកិច្ច ។

មាត្រា ១៩.-

សុពលភាពសិទ្ធិការពារលើពូជថ្មីនៃដំណាំមានរយៈពេល ២០ (ម្ភៃ) ឆ្នាំ លើកលែង
តែដំណាំដែលមានលក្ខណៈពិសេសដូចជាដំណាំវល្លិ និងដំណាំឈើ ដែលត្រូវមានរយៈ
ពេល ២៥ (ម្ភៃប្រាំ) ឆ្នាំ ក្រោយពីទទួលបានសិទ្ធិការពារលើពូជថ្មីនៃដំណាំនោះ ។

ផ្នែកទី ៣

ការបញ្ចប់ មោឃភាព និងការលុបចោល

មាត្រា ២០.-

សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំនឹងត្រូវបានបញ្ចប់មុនកាលបរិច្ឆេទផុតសុពលភាព ក្នុង
ករណីដែលម្ចាស់សិទ្ធិបោះបង់ចោលសិទ្ធិ ដោយធ្វើលិខិតជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
ជូនមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីនៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់ ត្រូវបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតជូនដំណឹង ឬ បើគ្មានការកំណត់
កាលបរិច្ឆេទសុំបញ្ចប់ច្បាស់លាស់ នៅក្នុងលិខិតជូនដំណឹងនោះទេ ត្រូវយកកាលបរិច្ឆេទ
ដែលមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីទទួលបានលិខិតជូនដំណឹងនោះ ។

មាត្រា ២១._

មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី ត្រូវប្រកាសជាមោឃភាពនូវសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំ ក្នុងករណីរកឃើញថា :

- ១ - លក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៧ ឬ មាត្រា ៨ នៃច្បាប់នេះមិនបាន បំពេញដូចកាលពីពេលផ្តល់សិទ្ធិ
- ២ - លក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៩ ឬ មាត្រា ១០ នៃច្បាប់នេះ មិនបាន បំពេញដូចកាលពីពេលផ្តល់សិទ្ធិ ដោយផ្អែកលើព័ត៌មាន និង ឯកសារដែលផ្តល់ដោយអ្នក បង្កាត់ពូជដំណាំ
- ៣ - សិទ្ធិជាម្ចាស់ពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវបានផ្តល់ទៅឱ្យបុគ្គលដែលគ្មានសិទ្ធិទទួល ។

មាត្រា ២២._

មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី ត្រូវលុបសិទ្ធិជាម្ចាស់ពូជថ្មីនៃដំណាំ ក្នុងករណីដូចខាងក្រោម :

- ១ - លក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៩ ឬ មាត្រា ១០ នៃច្បាប់នេះ លែងបំពេញ បាន
- ២ - ម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំ មិនបានអនុវត្តតាមការតម្រូវរបស់មន្ត្រីកាន់កាប់ បញ្ជី ដោយ :
 - ក - មិនបានផ្តល់នូវព័ត៌មាន ឯកសារ ឬ ពូជដំណាំ ដែលចាំបាច់សម្រាប់ ការផ្ទៀងផ្ទាត់
 - ខ - ខកខានមិនបានបង់កម្រៃ ដើម្បីរក្សាសិទ្ធិឱ្យនៅជាធរមាន ឬ
 - គ - មិនបានផ្តល់ឈ្មោះថ្មីសមស្រប បន្ទាប់ពីឈ្មោះពូជដំណាំដែល ទទួលបានសិទ្ធិការពារនោះ ត្រូវបានលុប ។

ផ្នែកទី ៤

ការដាក់ពាក្យ និង សិទ្ធិការពារ

មាត្រា ២៣._

អ្នកដាក់ពាក្យសុំការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវដាក់ពាក្យជូនមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីតាមគំរូ ពាក្យសុំដែលបានកំណត់ ។

A

អ្នកដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវបញ្ជាក់នូវព័ត៌មានចាំបាច់ ឯកសារ ឬ ពូជដំណាំ តាមកាលបរិច្ឆេទ និង ទីកន្លែង ដែលកំណត់ដោយមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី ។

មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី ត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទទទួលពាក្យសុំ បន្ទាប់ពីបានបង់កម្រៃរួច ។
គំរូពាក្យសុំ ឯកសារ ឬ ពូជដំណាំនឹងត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

មាត្រា ២៤.-

អ្នកដាក់ពាក្យសុំ អាចប្រើប្រាស់សិទ្ធិអាទិភាពនៃពាក្យសុំលើកដំបូងនៅបរទេសសម្រាប់ពូជដំណាំដូចគ្នានៅប្រទេសណាមួយដែលជាភាគីហត្ថលេខីនៃអនុសញ្ញាសហព័ន្ធអន្តរជាតិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ។

ក្នុងករណីមានពាក្យសុំច្រើននៅច្រើនប្រទេស សិទ្ធិអាទិភាពនឹងត្រូវផ្តល់ចំពោះតែការដាក់ពាក្យសុំលើកដំបូងបង្អស់ ។

អ្នកដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវបញ្ជាក់សិទ្ធិអាទិភាពឱ្យ បានច្បាស់លាស់ក្នុងពាក្យសុំដែលបានដាក់ជូនមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី ហើយសិទ្ធិអាទិភាពត្រូវមានរយៈពេល ១២ (ដប់ពីរ) ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យលើកដំបូងបង្អស់ ។

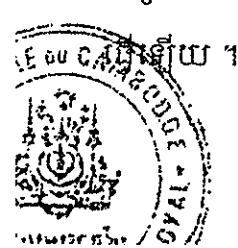
មាត្រា ២៥.-

ដើម្បីប្រើប្រាស់សិទ្ធិអាទិភាពរបស់ខ្លួន បាន អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវប្រគល់ឯកសារចម្លងនៃសំណុំលិខិតស្នើសុំដែលបានដាក់ដំបូងបង្អស់ចំនួនមួយច្បាប់ និង ត្រូវមានការបញ្ជាក់ថា ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម ដោយការិយាល័យដែលបានទទួលសំណុំលិខិតស្នើសុំដំបូងបង្អស់ក្នុងរយៈពេល ៣ (បី) ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យសុំនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី អាចផ្តល់ពេលវេលាសមស្របបន្ថែម សម្រាប់ការផ្តល់ព័ត៌មានឯកសារ ឬ ពូជដំណាំ តាមការស្នើសុំ ។

ប្រសិនបើមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីពិនិត្យឃើញថា លក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះមិនបានបំពេញត្រឹមត្រូវទេនោះ ការទាមទារសិទ្ធិអាទិភាពត្រូវចាត់ទុកថាមិនបាន

ស្នើសុំឡើយ ។

3

ផ្នែកទី ៥

ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ និងការប្រើប្រាស់

មាត្រា ២៦._

អ្នកដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំស្របទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃផ្នែកនេះ ។

ឈ្មោះពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវចាត់ទុកថាមិនសមស្រប ក្នុងករណីដូចខាងក្រោម :

ក-មិនអាចសម្គាល់ពូជដំណាំបាន

ខ-មានសញ្ញាតែមួយ លើកលែងតែសញ្ញានោះ អាចសម្គាល់ពូជដំណាំបាន

គ-នាំឱ្យសាធារណជនយល់ខុស ឬ បណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំទៅនឹងចរិតលក្ខណៈ ឬ តម្លៃ ឬ អត្តសញ្ញាណនៃពូជដំណាំ ឬ អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជ

ឃ-ដូចទៅនឹងឈ្មោះពូជដំណាំ ដែលមានរួចហើយក្នុងប្រភេទដំណាំតែមួយ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬ រដ្ឋជាភាគីហត្ថលេខី

ង-ដូចទៅនឹងឈ្មោះពូជដំណាំ ដែលទទួលបានសិទ្ធិមុន ។

មានតែឈ្មោះដែលបានប្រើក្នុងការស្នើសុំ ឬ ចុះបញ្ជី នៅរដ្ឋជាភាគីហត្ថលេខីទេ ដែលត្រូវប្រើសម្រាប់ការស្នើសុំ ឬ ចុះបញ្ជីនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា លើកលែងតែឈ្មោះ ដែលមានន័យមិនសមស្របតាមប្រពៃណីវប្បធម៌របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អ្នកកាន់ កាប់បញ្ជីអាចតម្រូវឱ្យផ្តល់ឈ្មោះថ្មីបាន ។

មាត្រា ២៧._

បុគ្គលធ្វើអាជីវកម្មពូជថ្មីនៃដំណាំ ដែលទទួលបានសិទ្ធិការពារ នៅក្នុងព្រះរាជាណា- ចក្រកម្ពុជា ត្រូវប្រើប្រាស់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានចុះបញ្ជី ទោះបីជាសិទ្ធិការពារផុតសុ- ពលភាពក៏ដោយ លើកលែងតែសិទ្ធិដែលទទួលបានមុនណាមួយរារាំងដល់ការប្រើប្រាស់ បែបនេះ ។

ពាណិជ្ជសញ្ញា ពាណិជ្ជនាម ឬ ការបញ្ជាក់ប្រហាក់ប្រហែលផ្សេងទៀត អាចភ្ជាប់ ជាមួយឈ្មោះពូជថ្មីនៃដំណាំដែលបានការពារនៅពេលដែលពូជនោះត្រូវបានធ្វើអាជីវកម្ម ។

✍

មាត្រា ២៨.-

មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីត្រូវលុបឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានចុះបញ្ជីចេញហើយ ប្រសិនបើ ឈ្មោះនោះមិនត្រូវបានចុះបញ្ជី ។ ករណីនេះ ម្ចាស់សិទ្ធិត្រូវស្នើឈ្មោះថ្មីសមស្រប ដើម្បី ចុះបញ្ជី ។

មាត្រា ២៩.-

ត្រូវបានហាមឃាត់ :

- ធ្វើអាជីវកម្មពូជថ្មីនៃដំណាំ ដែលទទួលបានសិទ្ធិការពារក្នុងព្រះរាជាណា- ចក្រកម្ពុជា ដោយមិនប្រើប្រាស់ឈ្មោះដែលបានចុះបញ្ជី ដោយចេតនា
- ធ្វើអាជីវកម្មពូជថ្មីនៃដំណាំ ដែលទទួលបានសិទ្ធិការពារក្នុងព្រះរាជាណា- ចក្រកម្ពុជាលើពូជផ្សេងទៀតនៃដំណាំក្នុងប្រភេទដំណាំតែមួយ ដោយចេតនា ។

ផ្នែកទី ៦

ការពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ និងការបោះពុម្ពផ្សាយ

មាត្រា ៣០.-

មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីត្រូវពិនិត្យពាក្យសុំដើម្បីកំណត់ថា បានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌនៃ ភាពថ្មី ភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និង ស្ថេរភាព ។ នៅពេលដែលលក្ខខណ្ឌទាំងនោះ មិនត្រូវបានបំពេញ មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីត្រូវបដិសេធពាក្យស្នើសុំ ។

ក្នុងគោលបំណងកំណត់ភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និង ស្ថេរភាព មន្ត្រីកាន់ កាប់បញ្ជីត្រូវបញ្ជូនសំណុំឯកសារទៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីសិក្សា វាយតម្លៃអំពីលទ្ធផលបច្ចេកទេស ។

នៅពេលការសិក្សាវាយតម្លៃលទ្ធផលបច្ចេកទេស បង្ហាញលទ្ធផលវិជ្ជមាន និងការ ស្នើដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំអាចចុះបញ្ជីបាន មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី ត្រូវផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ហើយត្រូវបោះពុម្ពវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់សិទ្ធិនោះនៅក្នុងព្រឹត្តិបត្រ ផ្លូវការ ។

នៅពេលដែលការត្រួតពិនិត្យបង្ហាញថា ការស្នើសុំដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំមិនអាចចុះ
បញ្ជីបាន មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីត្រូវស្នើឱ្យអ្នកដាក់ពាក្យផ្តល់ឈ្មោះផ្សេងទៀតក្នុងរយៈពេល
មិនលើសពី៣(បី)ខែ ។ ក្នុងករណីអ្នកដាក់ពាក្យខកខានមិន បានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនេះ
ទេ ត្រូវបដិសេធពាក្យសុំនោះ ។

នៅពេលដែលវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំត្រូវបានផ្តល់ ម្ចាស់
សិទ្ធិមានសិទ្ធិទាមទារសំណងសមស្រប ចំពោះសកម្មភាពទាំងឡាយណាមួយដែលមានចែងក្នុង
វាក្យខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៥ នៃច្បាប់នេះ ក្នុងចន្លោះពេលពីការបោះពុម្ពផ្សាយនៃពាក្យស្នើសុំ
រហូតដល់ការផ្តល់សិទ្ធិ ។

មាត្រា ៣១.-

ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយព័ត៌មានចាំបាច់ពាក់ព័ន្ធនៅ
នឹងការការពារពូជថ្មីនៃដំណាំនៅក្នុងព្រឹត្តិបត្រផ្លូវការ ។

ផ្នែកទី ៧

បណ្តឹងជំទាស់ និង បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

មាត្រា ៣២.-

បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធអាចដាក់ពាក្យប្តឹងជំទាស់ ចំពោះការការពារពូជថ្មីនៃដំណាំទៅ
កាន់មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីក្នុងរយៈពេល ៣(បី)ខែ បន្ទាប់ពីលទ្ធផលនៃការពិនិត្យ ត្រូវបានបោះ
ពុម្ពផ្សាយក្នុងព្រឹត្តិបត្រផ្លូវការ ។

មាត្រា ៣៣.-

បុគ្គលណាដែលមិនពេញចិត្តនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីក្នុងការ
ផ្តល់សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ អាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្របចំពោះការសម្រេចនោះ ទៅក្រសួង
ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

✍

ផ្នែកទី ៨

អាជ្ញាប័ណ្ណ និង អាជ្ញាប័ណ្ណបញ្ជា

មាត្រា ៣៤.-

អ្នកដាក់ពាក្យសុំការពារសិទ្ធិ ឬ ម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំ អាចប្រគល់ទៅឱ្យរូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គលផ្សេងទៀតនូវអាជ្ញាប័ណ្ណផ្តាច់មុខ ឬ អាជ្ញាប័ណ្ណមិនផ្តាច់មុខ ទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិទាំងអស់ ឬ សិទ្ធិណាមួយ ដែលបានផ្តល់ជូនតាមច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៣៥.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល អាចដាក់ពាក្យស្នើសុំមករដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ឱ្យផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណបញ្ជាក្នុងការប្រើប្រាស់ពូជថ្មីនៃដំណាំ ដោយផ្អែកលើមូលហេតុនៃភាពចាំបាច់ ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ អ្នកទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណបញ្ជាស្របតាមមាត្រានេះ ត្រូវបង់ប្រាក់សំណងសមស្របទៅឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំ ។

ផ្នែកទី ៩

បទបញ្ជា និងការបង់កម្រៃ

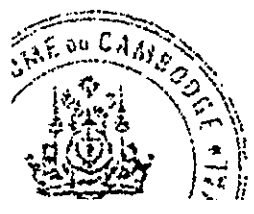
មាត្រា ៣៦.-

បទបញ្ជានៃការអនុវត្តជំពូកទី ២ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៣៧.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលដាក់ពាក្យស្នើសុំវិញ្ញាបនបត្រសិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវបង់កម្រៃរដ្ឋបាលនៃការចុះបញ្ជី និងកម្រៃរក្សាសុពលភាពប្រចាំឆ្នាំនៃសិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ នៅក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល ។

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលស្នើសុំការសិក្សាវាយតម្លៃលក្ខណៈបច្ចេកទេសពូជថ្មីនៃដំណាំ ត្រូវបង់កម្រៃសេវាកម្មបច្ចេកទេស នៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

កម្រៃរដ្ឋបាលពាក់ព័ន្ធក្នុងការចុះបញ្ជី កម្រៃរក្សាសុពលភាពប្រចាំឆ្នាំនៃសិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ និងកម្រៃសេវាកម្មបច្ចេកទេស ដែលមានចែងនៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ១ និងវាក្យខណ្ឌទី ២ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ផ្នែកទី ១០
ភ្នាក់ងារ

មាត្រា ៣៨._

អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ អាចដាក់ពាក្យស្នើសុំដោយខ្លួនឯង ឬ ភ្នាក់ងារ តំណាងមកដាក់ពាក្យស្នើសុំជំនួសខ្លួនបាន ។

ក្នុងករណីដែលមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ ទីតាំងប្រកបអាជីវកម្មរបស់អ្នកស្នើសុំស្ថិតនៅក្រៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អ្នកស្នើសុំនោះ ត្រូវមានភ្នាក់ងារតំណាងដែលមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ កំពុងប្រកបអាជីវកម្ម នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ភ្នាក់ងារតំណាង ដែលដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីពូជថ្មីនៃដំណាំក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ និងបំពេញបានលក្ខខណ្ឌ ដូចមានចែងក្នុងប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

ជំពូកទី ៣
ការគ្រប់គ្រងពូជដំណាំ
ផ្នែកទី ១
បញ្ជីពូជដំណាំរបស់ជាតិ

មាត្រា ៣៩._

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវរៀបចំឱ្យមានបញ្ជីពូជដំណាំរបស់ជាតិ រួមមានទាំងពូជដែលមានស្រាប់ និងពូជថ្មីនៃដំណាំ ។

មាត្រា ៤០.-

ពូជដំណាំដែលមានស្រាប់ អាចចុះក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំរបស់ជាតិបាន ត្រូវផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌជាអាទិ៍ ដូចខាងក្រោម :

១-មានឈ្មោះសម្គាល់ជាក់លាក់ ដោយបង្ការកុំឱ្យភាន់ច្រឡំជាមួយប្រភេទពូជដំណាំមួយផ្សេងទៀតដែលបានចុះបញ្ជីរួចហើយ ឬ បង្ការកុំឱ្យយល់ខុសចំពោះចរិតលក្ខណៈនៃពូជដំណាំនោះ

២-រក្សាទុកឈ្មោះដើមរបស់ពូជដំណាំ ក្នុងករណីជាពូជនាំចូលពីបរទេស

៣-មានភាពខុសគ្នាពីពូជដំណាំ ដែលបានចុះបញ្ជីរួចហើយ

៤-មានឯកសណ្ឋានភាពគ្រប់គ្រាន់ខាងចរិតលក្ខណៈប្រកបដោយស្មេរភាព និងអាចធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មពូជបាន

៥-មានទិន្នន័យសាកល្បងច្បាស់លាស់ ធានាដោយមន្ទីរពិសោធន៍អង្គភាពជំនាញ គ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវសាធារណៈ ឬ ផ្នែកឯកជនធ្វើសេវាកម្មបច្ចេកទេសពូជដំណាំ ដែលទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ផ្នែកទី ២

វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ

មាត្រា ៤១.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលមានបំណងផលិតពូជដំណាំសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់លក់ ត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ នៅក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

គំរូពាក្យស្នើសុំ និង នីតិវិធីនៃការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាព ពូជដំណាំ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ។

កម្រៃសេវាកម្មក្នុងការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង

សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

៥

ផ្នែកទី ៣
អាជីវកម្មពូជដំណាំ

មាត្រា ៤២.-

ការធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ការផ្ទេរសិទ្ធិទៅឱ្យបុគ្គលដទៃនូវលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ ត្រូវមានការយល់ព្រមពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៤៣.-

មន្ទីរពិសោធន៍ពូជដំណាំ ដែលស្ថិតក្រោមកម្មវត្ថុធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ ត្រូវមានអ្នកបច្ចេកទេសជំនាញក្សេត្រវិទ្យា ដែលទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៤៤.-

ហាមឃាត់ការចរាចរណ៍លើទីផ្សារនូវពូជដំណាំទាំងឡាយណាដែល :

- ១- មិនមានការវេចខ្ចប់ ការវេចខ្ចប់មិនបានត្រឹមត្រូវ ឬ ក្លែងបន្លំសំបកវេចខ្ចប់
- ២- ហួសរយៈពេលកំណត់នៃការប្រើប្រាស់
- ៣- មិនបានបំពេញត្រឹមត្រូវនូវព័ត៌មានបញ្ជាក់លើសំបកវេចខ្ចប់ ឬ ស្លាកសញ្ញា
- ៤- មិនមានស្លាកសញ្ញាស្របតាមការកំណត់ក្លែងបន្លំស្លាកសញ្ញា ឬ ខូចខាតស្លាកសញ្ញា ។

ព័ត៌មានបញ្ជាក់លើសំបកវេចខ្ចប់ ឬ ស្លាកសញ្ញា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

4

ផ្នែកទី ៤

ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពពូជដំណាំ

មាត្រា ៤៥.-

ពូជដំណាំ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអាជីវកម្ម នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបាន ត្រូវតែជាពូជដំណាំមានគុណភាព និង ត្រូវឆ្លងកាត់ការធ្វើពិសោធន៍ ឬ ការដាំសាកល្បងដោយអង្គភាពជំនាញគ្រឹះស្ថានស្រាវជ្រាវសាធារណៈ ឬ ផ្នែកឯកជនធ្វើសេវាកម្មបច្ចេកទេសពូជដំណាំ ដែលទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៤៦.-

ការសិក្សាសាកល្បង ការយកសំណាក ការចាត់ថ្នាក់ ការកំណត់ស្តង់ដារគុណភាពពូជដំណាំ និង នីតិវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យលើគុណភាពពូជដំណាំ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៤៧.-

លទ្ធផលនៃការសាកល្បងពូជដំណាំណាដែលមិនបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃស្តង់ដារគុណភាពពូជដំណាំ ត្រូវធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជាថ្មីក្រោមការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ពូជដំណាំនោះមិនអាចដាក់តាំងលក់ជាពូជបានឡើយ ។

មាត្រា ៤៨.-

អ្នកផលិតពូជដំណាំ និងអ្នកលក់ពូជដំណាំ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះអ្នកប្រើប្រាស់នូវគុណភាពពូជដំណាំរបស់ខ្លួនទៅតាមព័ត៌មានដែលមានបញ្ជាក់លើសំបកវេចខ្ចប់ ឬស្លាកសញ្ញា ។

មាត្រា ៤៩.-

ក្នុងករណីអ្នកប្រើប្រាស់ពូជដំណាំមានមន្ទិលសង្ស័យពីការកែប្រែគុណភាពពូជដំណាំដែលបានទិញ អ្នកប្រើប្រាស់អាចស្នើសុំបញ្ជាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

✍

ការតវ៉ា ដែលទាក់ទងនឹងគុណភាពពូជដំណាំ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃក្រោយពេលទិញ តែមុនពេលយកទៅសាប បណ្តុះ ឬ ដាំ ។ ការតវ៉ាទាក់ទងនឹង ចរិតលក្ខណៈ ឬ ការប្រែប្រួលពន្ធ ត្រូវធ្វើឡើងចាប់ពីពេលទិញរហូតដល់មុនពេលប្រមូល ផល ។

នីតិវិធីដោះស្រាយការតវ៉ា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៥០.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានសិទ្ធិព្យួរ ដកហូត ឬ លុបចោលលិខិត អនុញ្ញាតធ្វើអាជីវកម្ម និង វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ ក្នុងករណីជាអាទិ៍ដូច ខាងក្រោម :

- ១- លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរជាយថា- ហេតុដល់សុខភាពមនុស្ស សត្វ និង បរិស្ថាន បណ្តាលមកពីឥទ្ធិពលនៃការប្រើប្រាស់ពូជ ដំណាំនោះ
- ២- ពូជដំណាំ ដែលបានធ្វើអាជីវកម្មមានគុណភាពខុសពីពូជដំណាំដែលបាន បញ្ជាក់ក្នុងវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ ឬ លើសំបកវេចខ្ចប់ ឬ ស្លាកសញ្ញា
- ៣- អ្នកកាន់លិខិតអនុញ្ញាតធ្វើអាជីវកម្ម និង វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាព ពូជដំណាំមិនគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ។

ជំពូកទី ៤

អាហារូបត្ថម្ភ និងការជីកជំនួញនៃកាត់

ផ្នែកទី ១

អាហារូបត្ថម្ភ និង និហរំណកម្ម

មាត្រា ៥១.-

ការនាំចេញ នាំចូលពូជដំណាំ រួមទាំងការសាកល្បង ការសិក្សា និងការពិសោធត្រូវ

មានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ការផ្ទេរសិទ្ធិទៅឱ្យ បុគ្គល ឬ ភ្នាក់ងារ លិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ នាំចូលពូជដំណាំ ត្រូវមាន ការយល់ព្រមជាមុនពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៥២.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលនាំចូលពូជដំណាំ ត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាង

ក្រោម :

១-ធ្វើប្រតិវេទន៍និយមន័យ បានត្រឹមត្រូវ

២-មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ ចេញដោយសមត្ថកិច្ចនៃ

ប្រទេសនាំចេញ

៣-មានលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

៤-ជូនដំណឹងមកក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ យ៉ាងតិច ១០

(ដប់) ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ មុនពេលពូជដំណាំមកដល់ច្រកទ្វារនាំចូលនៃព្រំដែនព្រះរាជាណា- ចក្រកម្ពុជា

៥-បំពេញលក្ខខណ្ឌតាមអនាម័យនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៥៣.-

ការនាំចូលពូជដំណាំដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ ចូលមកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវ ហាមឃាត់ដាច់ខាត ។

បញ្ជីឈ្មោះពូជដំណាំដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ ត្រូវកំណត់ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៥៤.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវដកហូតលិខិតអនុញ្ញាត និង បញ្ឈប់ ការនាំចេញ នាំចូលពូជដំណាំ ក្នុងករណីរកឃើញថាពូជដំណាំនោះមិនស្របតាមស្តង់ដារ គុណភាពពូជដំណាំ ។

✍

មាត្រា ៥៥.-

ផលិតផលដំណាំដែលបាននាំចូល ដើម្បីបម្រើឧស្សាហកម្ម ការប្រើប្រាស់ ឬ គោលបំណងផ្សេងៗទៀត មិនអនុញ្ញាតឱ្យយកទៅប្រើប្រាស់ជាពូជដំណាំបានឡើយ ។

មាត្រា ៥៦.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលនាំចេញពូជដំណាំ ត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

- ១-ធ្វើប្រតិវេទន៍ទំនិញឱ្យបានត្រឹមត្រូវ
- ២-ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យនាំចេញពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ
- ៣-ត្រូវជូនដំណឹងមកភ្នាក់ងារភូតតាមអនាម័យដែលនៅជិតបំផុត យ៉ាងតិច ១(មួយ)ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ មុនពេលពូជដំណាំមកដល់ច្រកទ្វារនាំចេញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ៤-មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ
- ៥-បំពេញលក្ខខណ្ឌភូតតាមអនាម័យនៃប្រទេសនាំចូល ។

មាត្រា ៥៧.-

ក្នុងករណីមានការចាំបាច់ ដើម្បីផលប្រយោជន៍ជាតិ ឬ សាធារណៈ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានសិទ្ធិអំណាចផ្អាកជាបណ្តោះអាសន្ន ឬ ស្តារ ទ្វារការនាំចេញពូជដំណាំពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

**ផ្នែកទី ២
ការដឹកជញ្ជូនពូជដំណាំ**

មាត្រា ៥៨.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គលដែលដឹកជញ្ជូនពូជដំណាំឆ្លងកាត់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

- ១-ធ្វើប្រតិវេទន៍ទំនិញឱ្យបានត្រឹមត្រូវ
- ២-មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំចេញដោយសមត្ថកិច្ចនៃ

ប្រទេសនាំចេញ

៣- ត្រូវជូនដំណឹងយ៉ាងតិច ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ មុនពេលពូជដំណាំមកដល់ ច្រកទ្វារនាំចូល ដោយបញ្ជាក់កាលបរិច្ឆេទ និង ច្រកទ្វារនាំចេញមកក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និងនេសាទ

៤- ធានាគុណភាពសុវត្ថិភាពនៃសំបកវេចខ្ចប់ មធ្យោបាយផ្ទុកពូជដំណាំ និង អនាម័យនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន

៥- ពុំមានចម្លងមកជាមួយនូវសមាសភាពចង្រៃភូតតាមអនាម័យ និងបណ្តា សមាសភាពចង្រៃបង្កគ្រោះថ្នាក់ដទៃទៀតដែលអាចឆ្លងរាលដាលនៅតាមផ្លូវដឹកជញ្ជូន ឆ្លងកាត់ ។

មាត្រា ៥៩.-

ក្នុងពេលដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ ប្រសិនបើមានរបើកស្លាកសុវត្ថិភាព ធ្លុះធ្លាយកុងតឺន័រ ឬ សម្ភារៈវេចខ្ចប់ ម្ចាស់ពូជដំណាំ ឬ អ្នកតំណាងទទួលខុសត្រូវ ត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ មកភ្នាក់ងារភូតតាមអនាម័យដែលនៅជិតបំផុត និងសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីចាត់វិធានការ សមស្រប ។

មាត្រា ៦០.-

ភ្នាក់ងារភូតតាមអនាម័យ ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យអនាម័យនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន រួមទាំងផ្ទៃខាងក្រៅនៃមធ្យោបាយផ្ទុកទំនិញ និង វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ របស់ប្រទេសនាំចេញ ព្រមទាំងលិខិតពាក់ព័ន្ធនានា ហើយត្រូវសម្រួលឱ្យការដឹកជញ្ជូន បន្តបានឆាប់រហ័ស ។

ជំពូកទី ៥

មូលនិធិជាតិអភិវឌ្ឍន៍ពូជដំណាំ

មាត្រា ៦១.-

រាជរដ្ឋាភិបាលអាចបង្កើតមូលនិធិមួយហៅថា “ មូលនិធិជាតិអភិវឌ្ឍន៍ពូជដំណាំ ” ដែល ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់ការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ពូជដំណាំក្នុង

គោលដៅលើកកម្ពស់ផលិតភាពកសិកម្ម។

មូលនិធិជាតិអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលបច្ចេកទេសរបស់ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៦២._

មូលនិធិជាតិអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម មានប្រភពចំណូលពី :

- ១-ថវិកាអំណោយ ឬវិភាគទានផ្សេងៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់គោល បំណងស្រាវជ្រាវ និង អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម
- ២-អំណោយពីសប្បុរសជន សមាគម អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការ អន្តរជាតិ និងដៃគូអភិវឌ្ឍនានា
- ៣-ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើសកសិកម្ម
- ៤-កម្រៃសេវាកម្មផ្សេងៗក្នុងវិស័យកសិកម្ម ។

ថវិកា និង រាល់ចំណូលរបស់មូលនិធិជាតិអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ត្រូវបង់ចូលគណនី មូលនិធិជាតិអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ។

មាត្រា ៦៣._

មូលនិធិជាតិអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម អាចប្រើប្រាស់បានចំពោះសកម្មភាពដូចខាងក្រោម :

- ១-ការស្រាវជ្រាវបច្ចេកវិទ្យាជម្រើសកសិកម្ម
- ២-ការពិសោធន៍ ឬ ការសាកល្បងកសិកម្ម និង ការបង្កាត់កសិកម្ម
- ៣-ការផ្សព្វផ្សាយ អប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម
- ៤-ការចូលរួមជាសមាជិកអង្គការអន្តរជាតិ ឬ តំបន់ក្នុងវិស័យកសិកម្ម ។

រាជរដ្ឋាភិបាល អាចកំណត់គោលការណ៍លើកទឹកចិត្តដល់រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលមានស្នាដៃក្នុងការបង្កើត កែលម្អ និងនាំមកនូវធនធានពន្ធដារដូចជាការខិតខំអភិវឌ្ឍ ផលិត បង្កាត់ ពិសោធន៍ សាកល្បង ជ្រើសរើស ការបញ្ចេញឱ្យប្រើ និង កែច្នៃកសិកម្ម ។

✍

ជំពូកទី ៦

ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចពូជដំណាំ

មាត្រា ៦៤.-

ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចពូជដំណាំនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ មានសមត្ថកិច្ច និង បំពេញតួនាទីជាមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

បែបបទ និង នីតិវិធីនៃការផ្តល់នីតិសម្បទា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរវាងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៦៥.-

ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចពូជដំណាំ មានភារកិច្ច និងសិទ្ធិដូចខាងក្រោម :

- ១- តាមដាន និង ត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំនូវការធ្វើអាជីវកម្មគ្រប់រូបភាពនិង គ្រប់សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធពូជដំណាំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ២- ធ្វើអធិការកិច្ចគ្រប់ទីតាំងអាជីវកម្មពូជដំណាំគ្រប់ប្រភេទ ឃ្នាំងស្តុក រោងចក្រ សហគ្រាស រួមទាំងកសិដ្ឋានដែលពាក់ព័ន្ធ ឬ សង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់នេះ
- ៣- ដកយកសំណាកពូជដំណាំទាំងឡាយណា ដែលបានសង្ស័យថាល្មើសនឹងច្បាប់នេះ ដើម្បីធ្វើការពិសោធន៍
- ៤- តម្រូវឱ្យអាជីវករ បង្ហាញនូវលិខិតអនុញ្ញាតពាក់ព័ន្ធ ឬ ឯកសារផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធការធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ
- ៥- ដកហូតជាបណ្តោះអាសន្ននូវរាល់លិខិតអនុញ្ញាតគ្រប់ប្រភេទ ឬ ឯកសារពាក់ព័ន្ធ ក្នុងករណីអ្នកកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតនោះប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់នេះ
- ៦- ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែង មានសិទ្ធិឃាត់ ឬ បញ្ឈប់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ឬ មធ្យោបាយផ្ទុកពូជដំណាំ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និង ឃាត់ទុកជាបណ្តោះអាសន្ននូវវត្ថុតាងនៃបទល្មើស និង មធ្យោបាយ ដើម្បីធ្វើរបាយការណ៍ជូនព្រះរាជអាជ្ញា ។

24

មាត្រា ៦៦._

ភ្នាក់ងារភូតតាមអនាម័យមានសមត្ថកិច្ច មានសិទ្ធិចូលរួមបំពេញភារកិច្ចនៅតាម ទីស្នាក់ការត្រួតពិនិត្យច្រកទ្វារអន្តរជាតិ ច្រកទ្វារព្រំដែនអន្តរជាតិ ច្រកទ្វារព្រំដែនទ្វេភាគី ច្រកទ្វារតំបន់ព្រំដែន និងច្រកទ្វារកំពង់ផែសមុទ្រ នៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា ៦៧._

អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ស្ថាប័នគយ និង រដ្ឋាករ ស្ថាប័ន ព្រលានយន្តហោះ កំពង់ផែ និង អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ជួយសហការក្នុងការស្រាវ ជ្រាវ ទប់ស្កាត់ និង បង្ក្រាបបទល្មើសពូជដំណាំ ឬ ថែរក្សាវត្ថុតាងបទល្មើសពូជដំណាំជា បណ្តោះអាសន្ន ក្នុងករណីមានការស្នើសុំពីភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចពូជដំណាំ ។

មាត្រា ៦៨._

នៅពេលបំពេញបេសកកម្ម ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចពូជដំណាំ ត្រូវស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋាន ពាក់សញ្ញាសម្គាល់ និង ត្រូវមានលិខិតបញ្ជាបេសកកម្ម ។
ឯកសណ្ឋាន និង សញ្ញាសម្គាល់របស់ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចពូជដំណាំ ត្រូវកំណត់ដោយ អនុក្រឹត្យ ។

**ជំពូកទី ៧
ឧបសម្ព័ន្ធគ្រឹក្សា**

**ផ្នែកទី ១
បទល្មើសលើការការពារពូជថ្លៃថ្លៃដំណាំ**

មាត្រា ៦៩._

រាល់វិវាទ ដែលបានកើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តជំពូកទី ២ និង បទបញ្ជា ទាំងឡាយ ត្រូវប្តឹងទៅមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីការពារពូជថ្លៃថ្លៃដំណាំ ។

មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី ត្រូវផ្តល់ឱកាសសម្រាប់សវនាការដល់ភាគីនៃបណ្តឹង នៅចំពោះ មុខខ្លួន មុនពេលអនុវត្តអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិដែលបានប្រគល់ឱ្យដោយច្បាប់នេះ និងដោយ បទបញ្ជាទាំងឡាយចំពោះភាគី ។

មាត្រា ៧០.-

ម្ចាស់សិទ្ធិពូជថ្មីនៃដំណាំ អាចប្តឹងទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ចឱ្យជួសជុលសំណង តាមនីតិវិធី ដូចខាងក្រោម :

- ធ្វើបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬ ស្នើសុំដីកាបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីហាមឃាត់ការ ប្រព្រឹត្ត ឬ ការបន្តការប្រព្រឹត្តអំពើរំលោភបំពានលើសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ
- ស្នើសុំការផាកពិន័យ ការរឹបអូស ឬ ការបំផ្លាញចោលពូជដំណាំ ដែលបាន ផលិតលើសលើសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និង
- ស្នើសុំឱ្យសងការខូចខាតជាទឹកប្រាក់ ។

មាត្រា ៧១.-

បុគ្គលណាមួយដែលផ្តល់ព័ត៌មានមិនពិតនៅក្នុងឯកសារ ដែលដាក់សុំការពារពូជថ្មីនៃ ដំណាំ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀលទៅ ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន)រៀល ឬ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ)ខែ ទៅ ៦ (ប្រាំមួយ)ខែ ឬ ត្រូវផ្តន្ទាទោសទាំងពីរខាងលើ ។ ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

មាត្រា ៧២.-

បុគ្គលណាមួយដែលរំលោភដោយចេតនាលើសិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំដូចមាន ចែងក្នុងមាត្រា ១៥ ជំពូកទី ២ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន)រៀល ទៅ ២០.០០០.០០០ (ម្ភៃលាន)រៀល ឬ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ពី ១ (មួយ)ឆ្នាំ ទៅ ៥ (ប្រាំ)ឆ្នាំ ឬ ត្រូវផ្តន្ទាទោសទាំងពីរខាងលើ ។ ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

4

មាត្រា ៧៣._

ក្នុងករណីបុគ្គលណាមួយ ត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិនៃផ្នែកនេះ តុលាការ មានសមត្ថកិច្ច អាចបញ្ជាឱ្យធ្វើការវិបល្លាសទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ឬ បំផ្លាញចោលនូវពូជដំណាំ ដែលរំលោភបំពាន វត្ថុតាង និង សម្ភារៈ ឧបករណ៍ ដែលយកមកប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រព្រឹត្ត បទល្មើស ។

ផ្នែកទី ២

បទល្មើសលើអាជីវកម្មពូជដំណាំ

មាត្រា ៧៤._

ទណ្ឌកម្មក្នុងបទល្មើសអាជីវកម្មពូជដំណាំមាន : ពិន័យអន្តរការណ៍ ការឃាត់ទុក វត្ថុតាង ការវិបល្លាសវត្ថុតាង ការបំផ្លាញវត្ថុតាង ការតម្រូវឱ្យជួសជុលការខូចខាត ការដក ហូត ឬ ល្អរបូលិខិតអនុញ្ញាតធ្វើអាជីវកម្ម លិខិតអនុញ្ញាតនាំចូល-នាំចេញពូជដំណាំ វិញ្ញា- បនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ ទោសពិន័យ និង ទោសដាក់ពន្ធនាគារ ។

ការពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើសពូជដំណាំ ការឃាត់ទុកវត្ថុតាង ការដកហូត ឬល្អរបូលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអាជីវកម្ម លិខិតអនុញ្ញាតនាំចូល-នាំចេញពូជដំណាំ និង វិញ្ញា- បនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ។

ក្នុងករណីជនល្មើសមិនព្រមអនុវត្តតាមការសម្រេចរបស់សមត្ថកិច្ច ដូចមានចែង ក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ត្រូវបញ្ជូនសំណុំ រឿងប្តឹងទៅតុលាការ ។

ការវិបល្លាស និង បំផ្លាញវត្ថុតាង ការជួសជុលលើការខូចខាត ទោសពិន័យ និងទោស ដាក់ពន្ធនាគារ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការ ។

មាត្រា ៧៥._

បែបបទនៃការពិន័យអន្តរការណ៍ និង តម្លៃទីផ្សារពូជដំណាំជាមូលដ្ឋានសម្រាប់

អនុវត្តការពិន័យអន្តរការណ៍ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៧៦.-

ប្រាក់ពិន័យសម្រាប់ផ្តល់ជំនួយដល់កសិករលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកមានស្នាដៃបង្ក្រាបបទល្មើស និងកម្រិតកំណត់សម្រាប់មូលនិធិជាតិអភិវឌ្ឍន៍រដ្ឋបាល ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ៧៧.-

អ្នកកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអាជីវកម្ម លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យនាំចេញ-នាំចូលពូជដំណាំណា ដែលផ្ទេរសិទ្ធិទៅឱ្យបុគ្គលដទៃ ដោយគ្មានការយល់ព្រមជាមុនពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវទទួលពិន័យព្យួរលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យនោះក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវដកហូតជាស្ថាពរនូវលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអាជីវកម្ម ឬលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ-នាំចូលពូជដំណាំ និងត្រូវពិន័យអន្តរការណ៍ស្របតាមមាត្រា ៧៨ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៧៨.-

ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនពី ៥០០.០០០ (ប្រាំសែន) រៀល ទៅ ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ចំពោះបុគ្គលណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម:

- ១- មិនធ្វើនិយតកម្មស្របតាមច្បាប់នេះនូវពូជដំណាំ ដែលបានចុះបញ្ជីក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនានាក្នុងរយៈពេល៦ខែ (ប្រាំមួយខែ) ក្រោយច្បាប់នេះចូលជាធរមាន
- ២- គ្មានអ្នកបច្ចេកទេសជំនាញក្សេត្រវិទ្យា ដែលទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ប្រចាំការនៅមន្ទីរពិសោធន៍ពូជដំណាំរបស់ខ្លួន
- ៣- ធ្វើការនាំចេញ នាំចូល ឬ ដឹកជញ្ជូនពូជដំណាំឆ្លងកាត់ដោយ :

- មិនធ្វើប្រតិវេទន៍ទំនិញឱ្យ បានត្រឹមត្រូវ

- មិនជូនដំណឹងមកក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

- មិនរាយការណ៍ជាបន្ទាន់មកភ្នាក់ងារភូតតាមអនាម័យក្នុងពេលដឹក

ជញ្ជូនឆ្លងកាត់មានរបើកស្លាកសុវត្ថិភាព ធុះឆ្មាយកុងតឺន័រ ឬ សម្ភារៈវេចខ្ចប់ ដើម្បីចាត់
វិធានការសមស្រប

- មិន បានបំពេញលក្ខខណ្ឌភូតតាមអនាម័យ

- មិនមានការវេចខ្ចប់ត្រឹមត្រូវ ឬ ខូចខាតសម្ភារៈវេចខ្ចប់ ឬ ស្លាកសញ្ញា។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ទ្វេដង ឬ បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅ
តុលាការ ។

មាត្រា ៧៩.-

ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួន ២ (ពីរ) ដង នៃតម្លៃវត្ថុតាងពិតប្រាកដ
លើទីផ្សារ ចំពោះបុគ្គលណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម :

១- ធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ ឬ នាំចូលពូជដំណាំដើម្បីធ្វើការសិក្សាពិសោធន៍
ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

២- ធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ ដោយគ្មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ

៣- យកផលិតផលដែលបាននាំចូល ដើម្បីបម្រើឧស្សាហកម្ម ការប្រើប្រាស់
ឬ គោលបំណងផ្សេងៗទៀតទៅប្រើប្រាស់ជាពូជដំណាំ ឬ កែច្នៃ ដើម្បីប្រើប្រាស់ជាពូជ
ដំណាំ

៤- ធ្វើការនាំចេញ ឬ នាំចូលពូជដំណាំដោយ :

- គ្មានលិខិតអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

- គ្មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ ។

៥- ធ្វើការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ ដោយគ្មានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជ
ដំណាំចេញដោយសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសនាំចេញ

៦- ធ្វើអាជីវកម្ម ឬ ចរាចរលើទីផ្សារនូវពូជដំណាំដែល :

៥

-ពុំមានគុណភាពទៅតាមព័ត៌មាន ដែលមានចែងលើសំបកវេចខ្ចប់
ឬ ស្លាកសញ្ញា

-ហួសរយៈពេលកំណត់នៃការប្រើប្រាស់

-មិនមានស្លាកសញ្ញា ស្របតាមការកំណត់ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវពិន័យអន្តរការណ៍ទ្វេដង និងត្រូវដកហូតលិខិតអនុញ្ញាត
ធ្វើអាជីវកម្ម លិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ-នាំចូល ឬ វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពដំណាំ ឬ
បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅតុលាការ ។

មាត្រា ៨០.-

ត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី១(មួយ)ខែ ទៅ១(មួយ)ឆ្នាំ និង ត្រូវពិន័យជាប្រាក់
ពី ៥.០០០.០០០(ប្រាំលាន)រៀល ទៅ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន)រៀល ឬ ត្រូវផ្ដន្ទាទោស
ណាមួយនៃទោសទាំងពីរ និងត្រូវដកហូតលិខិតអនុញ្ញាត វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាព
ពូជដំណាំ បំផ្លាញចោលវត្ថុតាង ឬ វិបស្សនវត្ថុតាងទាំងអស់មកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះបុគ្គល
ណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយ ដូចខាងក្រោម :

១-នាំចូលពូជដំណាំចង្រៃបង្កគ្រោះថ្នាក់មកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

២-នាំចេញពូជដំណាំ ដោយបំពានបម្រាមរបស់រដ្ឋនៅពេលដែលព្រះរាជា-
ណាចក្រកម្ពុជាមានតម្រូវការជាចាំបាច់

៣-ក្លែងបន្លំគុណភាពពូជដំណាំ ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្ដន្ទាទោសទ្វេដង ដោយពុំទាន់គិតពីការទទួលខុសត្រូវ
រដ្ឋប្បវេណីថែមទៀត ក្នុងករណីមានផលប៉ះពាល់ដល់សុខភាពសាធារណៈ ឬ ខូចខាត
ក្សេត្របរិស្ថាន ។

ផ្នែកទី ៣

បទល្មើសដោយមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់

មាត្រា ៨១.-

ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ច ឬ មន្ត្រីរូបណា ដែលមានការធ្វេសប្រហែស ខ្វះការប្រុងប្រយ័ត្ន
ឬ មិនគោរពបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យរដ្ឋបាល និង/ឬចោទ
ប្រកាន់ចំពោះមុខតុលាការ ។

4

ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ច ឬ មន្ត្រីបណ្តាដែលសមគំនិតនិងអ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬ ជួយ
សម្រួលដល់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចចារីដែរ ។

**ជំពូកទី ៨
អន្តរប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ៨២._

ពូជដំណាំ ដែលទទួលបានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាព និង លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យ
ធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំក្រោមបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ ត្រូវធ្វើនិយតកម្មស្របតាមច្បាប់នេះក្នុង
រយៈពេលមិនលើសពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលច្បាប់នេះចូលជាធរ-
មាន។

**ជំពូកទី ៩
រចនាសម្ព័ន្ធប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ៨៣._

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ៨៤._

ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។
ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨

**ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី**

ព.ល.០៤០៥.៥៧២

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ហត្ថលេខា ថ្ងៃខែ: ៤៩៥៧
ស្នងការនៃអគ្គនាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវ
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨
អគ្គនាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវ
ហ៊ុន ជិនកេន

ឧបសម្ព័ន្ធ វាក្យស័ព្ទ

ក-ការកែច្នៃពូជដំណាំ: (Seed Processing)

សំដៅដល់ការសម្អាត ការសម្អាត ប្រព្រឹត្តកម្ម និង ការវេចខ្ចប់ពូជដំណាំ សម្រាប់ធ្វើការលក់ដូរ ។

ខ-ការដឹកជញ្ជូនពូជដំណាំ: (Transit)

សំដៅដល់ការដឹកជញ្ជូនពូជដំណាំឆ្លងកាត់ទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់នេះ មិនរាប់បញ្ចូលនូវការដឹកជញ្ជូន ការឈប់ ដើម្បីដាក់ទំនិញចូលក្នុងឃ្នាំង ការបើកសម្ភារៈវេចខ្ចប់ទំនិញ ឬ ការផ្លាស់ប្តូរមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនឡើយ ។

គ-ការត្រួតពិនិត្យពូជដំណាំ: (Seed Inspection)

សំដៅដល់ការត្រួតពិនិត្យគុណភាព និងការយកសំណាកពូជដំណាំមកវិភាគ ការស្រាវជ្រាវ ការរុករក និង ការបង្ក្រាបបទល្មើស ។

ឃ-ការវាក្យពូជ: (Seed Testing)

សំដៅដល់ការងារពិសោធន៍តាមដាននៅក្នុងថ្នាលពិសោធន៍ និងវិភាគ គុណភាពពូជដំណាំ នៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ ។

ង-ការបញ្ជូនឱ្យប្រើ: (Release)

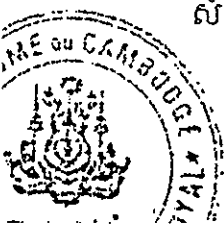
សំដៅដល់ការដល់វិដេខៈពូជដំណាំ ដើម្បីដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាសាធារណៈ ក្រោយពីបានយល់ព្រមពីគណៈកម្មការវាយតម្លៃបច្ចេកទេស ។

ច-កុងតឺន័រ: (Container)

សំដៅដល់ឧបករណ៍សម្រាប់ផ្ទុកទំនិញសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន ។

ឆ-គុណភាពពូជដំណាំ: (Seed Quality)

សំដៅដល់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យបច្ចេកទេសនៃពូជដំណាំ ដែលមានជាអាទិ៍: កម្រិតសំណើម

កម្រិតតំណុះ ភាពសុទ្ធ សុខភាពពូជដំណាំ ។ល។

៩-ចរាចរណ៍ពូជដំណាំ: (Seed Marketing)

សំដៅដល់ការទិញ-លក់ ការចែកចាយ និង ការស្តុកពូជដំណាំ ។

ឈ-នាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីពូជដំណាំ: (Registration Department)

សំដៅនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្មនៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល ។

ញ-ពូជ: (Gene)

សំដៅដល់ក្រុមនៃប្រូម៉ូសូម ដែលជាឯកតាបន្តពូជអាចបញ្ជូនពីតំណក់ដំណាំពូជពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយក្រោយទៀត ឬ ពីមេបាទៅកូន ។

ដ-ពូជ: (Variety)

សំដៅដល់រាល់ប្រភេទពូជដំណាំ ឬ ក្រុមផ្សេងៗនៃប្រភេទពូជដំណាំណាមួយដែលមានលក្ខណៈដូចគ្នា និង ធ្វើឱ្យឃើញថាប្លែកពីរុក្ខជាតិដទៃទៀតក្នុងប្រភេទពូជដំណាំតែមួយក្នុងលក្ខណៈមួយ ឬ ច្រើន ហើយដែលលក្ខណៈទាំងនេះនៅតែអាចរក្សាបាន ដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់ធ្វើជាពូជដំណាំបាន ឬ ការបង្កាត់ដោយសរីរាង្គដទៃទៀត ។

ច-ពូជដំណាំ: (Seed)

សំដៅដល់រាល់មេជីវិតបន្តពូជ (អ្វីលពេញវ័យ) ដែលមានបំណែកអំព្រឹយ៉ុង សារធាតុចិញ្ចឹម និងសំបកការពារគ្រាប់ពូជ ឬ សរីរាង្គដាំដុះមួយដែលត្រូវបានយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការសាប ការបណ្តុះ ឬ ការដាំសម្រាប់ផលិតកម្មដំណាំ ទោះបីជាការបន្តពូជនោះធ្វើឡើងដោយភេទក្តី ឬ អភេទក្តី ។ ដោយរួមបញ្ចូលនូវរាល់ចំណាត់ថ្នាក់នៃគ្រាប់ពូជដំណាំ ឬសរីរាង្គបន្តពូជ (ក្នុងនោះមានពូជដំណាំស្បៀង ដំណាំឧស្សាហកម្ម ដំណាំប្រេង ដំណាំចំណីសត្វ ឬ ផ្កា និងដំណាំលម្អនានា) និងរួមបញ្ចូលនូវកូនបណ្តុះ ឬ សំណាប មើម ឬស បំណែករុក្ខជាតិ សរីរាង្គផ្សំរុក្ខជាតិ ដែលបង្កាត់ដោយលក្ខណៈមីក្រូ និង រាល់បណ្តាសរីរាង្គបង្កាត់ដោយលក្ខណៈសរីរាង្គ ។

គ-ពូជដំណាំដែលមានស្រាប់: (Existing Variety)

សំដៅដល់ពូជដំណាំទាំងឡាយដែលកំពុងត្រូវបានប្រើប្រាស់ និង ធ្វើអាជីវកម្មទៅដោយពុំមានកម្មសិទ្ធិរបស់នរណាម្នាក់ ។

ឃ-ពូជថ្មីនៃដំណាំ: (New Variety)

សំដៅដល់ពូជដំណាំទាំងឡាយ ដែលទើបនឹងរកឃើញ និង អភិវឌ្ឍថ្មី ដោយរុក្ខ-ជម្រើសវិទ្យា ឬ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និងកាន់កាប់ផ្តាច់មុខយ៉ាងទូលំទូលាយក្នុងរយៈពេលមួយជាក់លាក់ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ។

ង-ភាគីបញ្ជូន: (Contracting Party)

សំដៅប្រទេស ឬ អង្គការអន្តរជាតិ ដែលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាសហព័ន្ធអន្តរជាតិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ហៅកាត់ថា យូប៉ូស (UPOV) ។

ច-មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជី: (Registrar)

សំដៅប្រធាននាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីនៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

ឆ-លក្ខខណ្ឌតុលាការអនាម័យ: (Phytosanitary Condition)

សំដៅដល់លក្ខខណ្ឌទាមទាររបស់សមត្ថកិច្ចតុលាការអនាម័យនៃប្រទេសនីមួយៗ ដើម្បីបង្ការទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលចូលមកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានូវសមាសភាពចង្រៃតាមសកម្មភាពនាំចូលនូវទំនិញជាកម្មវត្ថុនៃការត្រួតពិនិត្យតុលាការអនាម័យ ។

ខ-វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់សិទ្ធិការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ : (Certificate for New Plant Variety Protection)

សំដៅដល់លិខិតបញ្ជាក់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដែលផ្តល់ជូនរូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គលនូវសិទ្ធិជាម្ចាស់ពូជថ្មីនៃដំណាំ និងចេញដោយក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

គ-វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពពូជដំណាំ: (Certificate for Seed Quality)

សំដៅដល់លិខិតបញ្ជាក់ពីគុណភាពពូជដំណាំ ហើយផ្តល់ជូនរូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិ-

បុគ្គល ក្រោមកម្មវត្ថុធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ និង ចេញដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ទ-សមាសភាពចង្រៃ: (Pest)

សំដៅដល់គ្រប់សត្វ និង រុក្ខជាតិ ទោះជាងាប់ ឬ រស់ក៏ដោយឱ្យតែក្នុងដំណាក់កាល លូតលាស់ណាមួយ វាអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬ បំផ្លាញដំណាំ ។ សមាសភាពចង្រៃទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលសត្វល្អិត ចៃ កណ្តុរ ខ្យង បក្សី ស៊ីរ: ដែលបង្កជំងឺដល់ដំណាំ និងស្មៅចង្រៃ ។

ប-ស្លាកសុវត្ថិភាព: (Safety Seal)

សំដៅដល់សំណបិទភ្លិត ដើម្បីធានាថា ទំនិញនៅក្នុងខុនថែនណីមានសុវត្ថិភាព ឬ ពុំមានការប៉ះពាល់ធ្វើឱ្យខុសភាពដើម ។

ង-ស្តង់ដារ: (Standard)

សំដៅដល់ខ្នាតគំរូមួយ ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ដើម្បីកំណត់គុណភាព ពូជដំណាំ ។

ច-គ្មារក្សាអធិការកម្មពូជដំណាំ: (Seed Inspector)

សំដៅដល់អង្គការទទួលបន្ទុកការងារគ្រប់គ្រង និង ត្រួតពិនិត្យគុណភាពពូជដំណាំ ដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធច្បាស់លាស់ រួមមាននាយកដ្ឋានក្សេត្រសាស្ត្រ និងកែលំអដឹកសិកម្ម និងការិយាល័យក្សេត្រសាស្ត្រ និងកែលំអដឹកសិកម្មខេត្ត-ក្រុង ។

គ-អាជីវកម្មពូជដំណាំ: (Seed Bussines)

សំដៅដល់ការផលិត ការកែច្នៃ ការបណ្តុះពូជដំណាំ ការនាំចេញ-នាំចូល និង ចរាចរណ៍ពូជដំណាំ ។

ឃ-អ្នកបង្កាត់ពូជ ឬ រុក្ខចម្រុះសត្វ: (Plant Breeder)

សំដៅដល់រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលធ្វើការអភិរក្ស អភិវឌ្ឍ ឬ បង្កាត់ ពិសោធន៍ លាភល្បង ជ្រើសរើស និង រំដោះពូជដំណាំ និងរុក្ខជាតិ ដើម្បីបុព្វហេតុបសិដ្ឋកម្មពូជដំណាំ

ស្រៀង និង កសិកម្មប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

